

حکومه‌تا هه‌ریما کوردستانی-عیراق
وهزاره‌تا په‌روه‌ردی
رێقه‌به‌ریا گشتی یا پرۆگرام وچا په‌مه‌نییا

خواندنا کوردی

بـ پۆلا دووی بنه‌ره‌ت

دانانا لیژنه‌یه‌کی
ل وهزاره‌تا په‌روه‌ردی

بژاره‌کرنا

سادی ئه‌حمه‌د عوسمان روستایی
سه‌لیم عه‌لی عومه‌ر وه‌رمیلی
محهمه‌د نوری عه‌بدی
ئه‌سه‌د حامد محهمه‌د

پیداچوون

لیژنه‌یه‌ک ژرێقه‌به‌ریا گشتی یا په‌روه‌ردا پارێزگه‌ها دهوکی

سهرپه رشتی زانستی یی چاپی: سادق نه حمده عوسمان - سلیم علي عمر وهر میلی
سهرپه رشتی هونه ری یی چاپی: عثمان پیرداود کواز - سعد محمد شریف صالح
دیزاین و بهرگ و ئاماده کرنا وینه یان: عادل زرار آمین
جیبه جیکرنا بزاره کرنا هونه ری: عدنان أحمد خالد

پیشہ کی

ماموستائی ریزدار:

ب مہرہما گھورین و دانانا پروگرامی زمانی کوردی ب شیوہ زاری
کرمانجیا ژووری زمانی دایکی، چہندین کومبوون دگہل ماموستایین
ہەریمی و پسرور و شارہزایان ہاتنہ ئہنجامدان. ہەر بو قی مہبہستی
چہندین سمینار دگہل ہہمی چین و تویتین پەییوەندیار دقہی بواری دا
ہاتنہ گریدان، ہہژی گوتنی یہ دہہولین گھورین و دانانا پروگرامین
زمانی کوردیدا، ماموستا و پسرورین سہرجہم پاریزگہہین ہہریمہ
کوردستانی پشکداربوون، لہوراجہی شانازییہ، ئاماژہ ب ہندی
بکہین کو ئہف پەرتووکہ بہرہہمی تویتہ کا بہرہہمدارا ماموستا و
شارہزایانہ، ل ہہمی قوتابخانیت بنہرہت ل پاریزگہہا دہوکی و
دہقہرین ئازادکری ژی دہیتہ خواندن .

ل دوماہی ہیقیدارین ژماموستایین ہیژا مہ بی بہہر نہ کہن
ژتیبینی و بو چوونین خو، ہەر تشتہ کی ل سہر قی پەرتووکی و قان
بابہتان ہہبیت ب ریکا پەروہردین خو ئاگہہداریا مہ بکہن.
ژ بہرکو دادچاپین داہاتی دا تییبینی و دیتنا ہہوہ بہینہ بہرچاٹ کرن.
دگہل ریزو سوپاسی یین مہ...

لیژنا

ہہقشکا دانانی

وہ رزیٰ ئیکیٰ

راہینان (۱)

قوتابیئی خوشتقی، قان قالاہیین ل خواری ب پیتہ کا گونجای تہ مام

بکہ:

ن

بز....

ت

پہ....

پ

قا....

ب

کہ لہ با....

غ

ق....

ع

بہ....

ش

رہ....

س

پا....

ق

به....

ف

که....

ڦ

دا....

هـ

رميك....

ح

تيمسا....

خ

شا....

ج

سا....

چ

هر....

گ

گور....

ک

مریش....

ل

با....

ل

د....

ه

ب.... راز

وو

ژ.... ر

ۆ

گ.... زك

و

كه....

ا

م....ر

د

....هرزی

پ

پ....

ی

تاژ....

ژ

....یژی

ز

ب....ن

پ

بازا....

ر

که

ل

پرتەقا

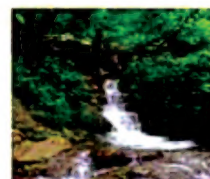
م

که له

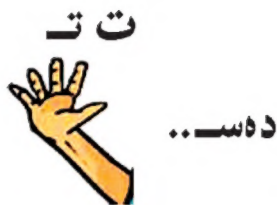
ئ

.... اف

راهینان (۲)

باش بنیره فان وینه یینل خواری، ب دهنگی ناڅین وان بیږه، پاشی ب پیته کا گونجای په یڅی ته مام بکه.

ک ک

نو...

ا ل

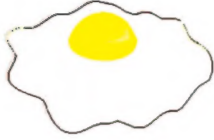
گو...

ل ل

مه...

هه...

هه... و

پف...

ح ح

پشتر...

ا ا

ا... اف

گ گ

زنه...

ف ف

ده...

هستیره...

ا...

چ چ

پوکه...

هر...

خ خ

به...

ا... اف

ورما...

ق ق

... از

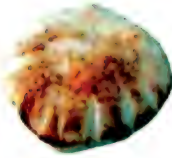
... مرو

ف ف

... ن

ا

... به

... ش ان

... د ر

ی ی

... ریش

... پ

ی ی

... نار

ه

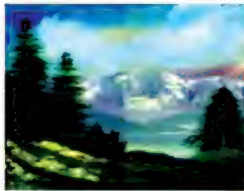
... اری

... ش ر

... به ار

ه

... ور

... با

ع ع

... با

غ غ

... ر

م م

... ش

... ره ب

... اردان

... م

قان پەيشىن ل خوارى بکە برگە برگە :

وەرە ← وە رە

زۆراب ← زۆ....

نازە ← نا...

نەوزاد ← نەو...

نانەوا ← نە...

باران ← با....

مامە ←

گەرما ←

ڦان پیتین ل خواری لیکنده و پهیقان ژئی دروست بکه:

سه،ه،ر،د،ا،ر = (سهردار)

ک،و،ر،د،س،ت،ا،ن = ()

ئ،ا،ل،آ،ا = ()

ج،گ،ه،ر،خ،و،ی،ن = ()

س،ر،و،و،د = ()

ق،و،ت،ا،ب،ی = ()

د،ا،و،ه،ت = ()

م،ؤ،س،ی،ق،ا = ()

ز،ڦ،س،ت،ا،ن = ()

ق،و،ت،ا،ب،خ،ا،ن،ه = ()

م،ا،م،ؤ،س،ت،ا = ()

ڦان پیت و برگین ل خواری لیځېده و په یشان ژی دروست بڼه:

دا... ده = (داده)

کا... که = ()

خا... څه = ()

پو... ری = ()

ئا... را...م = ()

خ، و، ا، ن، د، ن = ()

پ، ه، ر، د، ا، خ = ()

ب، ه، ی، ا، ن، ی = ()

ئەف مەۋقە كار دكەن

نوژدار

نەخۆشى چارەسەر دكەت.

مامۆستا

قوتابی فیّر دكەت.

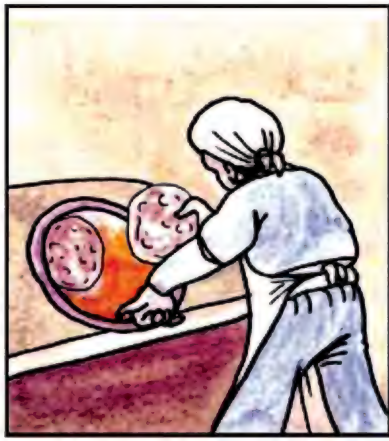
نژیار

دیواری دنژنیت.

دارتاش

کورسیی چیدکەت.

نانپيژ
ناني دپيژيت.

جووتيار
زهقي دكيليت.

ئاسنگهر
په نجهري چيدكەت.

گۆشتفروش
گۆشتي دفرۆشيت.

راهینان

خویندکاریین خوشتقی، قان رستهییّن ل خواری ته مام بکه:

۱. نانی دیپژیت.
۲. په نجه ری چید که ت.
۳. گوشتی دفروشیت.
۴. جووتیار دکیلیت.
۵. کورسیی چید که ت.
۶. نوژدار چاره سهر دکه ت.

چالاکى (۱)

قوتابییی خوشتقی، ئەف مروقیین ل خواری چ کار دکه ن. پاشی قان
قالاهییین ل خواری ب وان ناقيین دناف لاکیشاندا ته مام بکه.

شوفیر، سهر تراش، بویاغچی، دوکاندار

۱. ئازاد دیواری بویاغ دکه ت.

ئازاد یه.

۲. کاوه ترۆمبیلی دهاژۆت.

کاوه ۵.

۳. نهوزاد ل دوکانی تستان دفرۆشیت.

نهوزاد ه.

۴. کارزان مقهس و شهی ب کاردئینیت.

کارزان ه

چالاکى (۳)

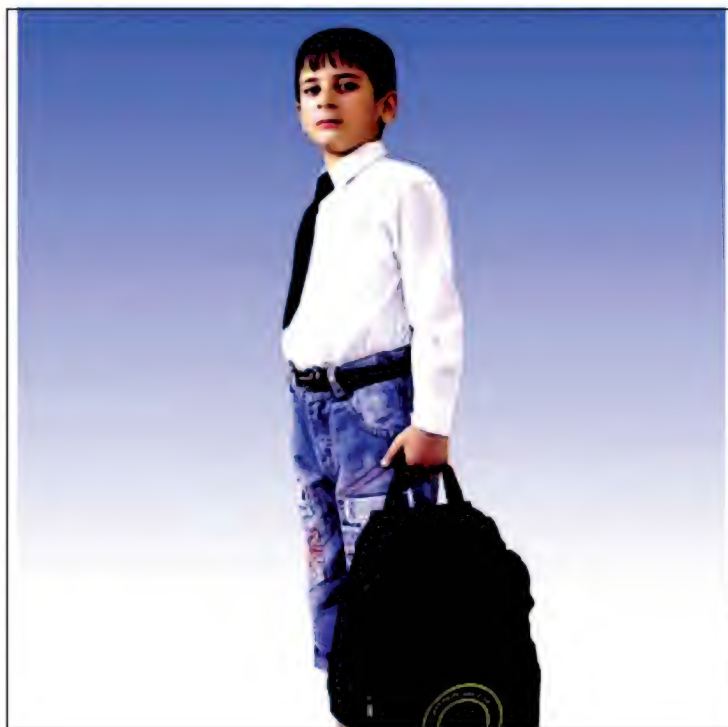
قوتابیئی خوشتقی قی ریزا ل خواری سی جارن دناڤ دهفته را

خودا بنقیسه.

(زارۆك پاشهروژا وهلاتی خویه)

<u>په یف</u>	<u>واتا</u>
فیردكهت	: هیدكهت
نوژدار	: پزیشك
نه خوش	: نهساخ
نژیار	: هوستا
نانپیژ	: نانهوا
زارۆك	: مندال
خوشتقی	: خوشهویست

زارۆكى ژير

ئەز زارۆكەكى ژيرم. خويندكارەكى پاكژو زيرەكم، سپىدەيان زوو
ژخەورادىم. رۆژ باشى ل ئەندامىن خىزانا خۆ دكەم. ب ئاقى و سابوونى
دەست و دەق و چاقىن خۆ دشۆم. هيدى تىشتى دخۆم، پاشى جلكيت خۆ
دى كەمە بەرخۆ و دى جانتا خۆ هەلگرم و دى بو قوتابخانى
چم، دى بىدەنگ روونم و دى گوهداريا مامۆستاي كەم.

راھینان (۱)

قوتابیئی خوشتقی، بەرسقا ئان پرسیارین ل خواری بدە:

۱. زارۆکی ژیر کەنگی ژخەو رادییت؟

۲. چەوا تیشتی بخۆین؟

۳. دناڤ پۆلیدا چ بکەین؟

راھینان (۲)

قوتابیئی خوشتقی، ئان قالاھیین ل خواری ب پەشقە کا گونجای پربکە:

۱. سپیدەیان زوو رادبم.

۲. ب دەست و دەڤ و چاقین خو دشۆم.

۳. گوهدارییا دکەم.

چالاکى (۱)

پرسیار: مامۆستا دپرسیت:

- تۆ چەوا ل قوتابخانێ روژباشیئی ل مامۆستاو هەڤالیین خو دکەى؟

- هەر قوتابییهك ژ هەو بەحسێ دەمێ بینقدانی دناڤبەرا خو

و هەڤالیین خۆدا بکەت، ئەو چ دکەت؟

واتای به‌یشان

<u>په‌یڤ</u>	<u>واتا</u>
سپیدەیان	: به‌یانیان
رادبم	: هه‌لده‌ستم
دی‌چم	: ده‌روم
هیدى	: هیمنی
پاشى	: دوايى

مۆسقا

مۆسقا ئەو دەنگ و ئاوازىن خوشن ل گەل ستران و داوەت و دىلان و
گۆڭەند و شاھىي. ئەوا ژ ئاميرىن مۆسقاىي دەردكەڭىت. خوشى وشادىي
دئىخىتە دلى مرقى، مرقى پى دڭوش وشاد دىت .

ئاميرىن مۆسقاىي ئەڭەنە

دھۆل

تمبلك

دەف

۱- پىستەيى

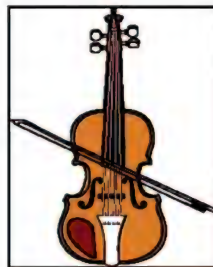
گىتار

عوود

كەمانچە

۲- ژىدار:-

دودك

بلويل

زۆرنا

۳- پفدار:-

راهینان

قوتابیئن خوشتقی، بهرسقا فان پرسیارین ل خواری بده:

۱. دهف و تمبلکی ب چ لیددن؟

۲. بلویل ب چ لیددن؟

چالاکي (۱)

خویندکارین خوشتقی، ب ئیک ژفان پهیقین دناف لاکیشاندا فان

قالاهیین ل خواری پی پر بکه:

۱. لگهل سترانان لیددن.

۲. ئامیره کی ژیداره.

۳. موسیقا دئیخیتهد دلی مروقیدا.

۴. ئامیره کی پفداره.

گیتار، بلویل، موسیقا، کهمانچه

چالاکي (۲)

قوتابیئی خوشتقی، ب دهنگی زارقه کرنا ئامیرین ناغین وان ل خواری

دیارکری بکه:

دهف، زورنا، بلویل، کهمانچه

<u>په یڅ</u>	<u>واتا</u>
مؤسیقا	: میوزیک
ستران	: گورانی
گوڅه ند	: هه لپه رکي
شه هیانه	: زه ماو ند
بتنی	: به ته نیا
بلویل	: شمشال
پیسته یی	: که قل

زانين

(سه عدولآ ياسين)

خاندن بۆمه مفايه
مامۆستا وهك چرايه
ئهف گۆتنا كوردايه
ژبابو باپيرا مايه
قوتابيمه زۆر چاكه
خودان رهوشتي پاكم
زۆر بههيزو چالاكم
خودان وهلاتو خاكه
نابمه كورپي كولاني
دي چمه قوتابخاني
ئاڤاكه م كوردستاني

راھینان (۱)

قان قالاھییڻ ل خوارى پر بکھ:

۱. خاندن بۆمە
۲. مامۆستا وەك
۳. ئەف گۆتەنا يە.
۴. ژبابو باپىرا يە.
۵. زۆر چاکم.
۶. رەوشتى پاكم.
۷. بەھىزو چالاكم.
۸. خودان وەلاتو
۹. دى چمە
۱۰. ئاڧاكەم

راھینان (۲)

قوتايىي خوشتقى، قى رىزا ل خوارى ھاتىە نقيسين سى جاران

دەفتەرا خودا بنقيسە.

((زانين رووناھىيە و نەزانين تا رياتىيە))

<u>په‌یف</u>	<u>واتا</u>
مفا	: قازانج ، سوود
چرا	: مۆم، شه‌مال
پاك	: خاوين، بژوين
هيز	: شيان
خاك	: ئه‌رد
دى‌ چمه	: ده‌رۆم

ئەز زارۆكە كى كوردەم، ل كوردستانى دژىم. ئالایى من جوانو
 قەشەنگە، ژ چوارەنگان پىكەتییە (سور، سپى، كەسك، زەر) رەنگى
 سور خوينا شەهیدانە، سپى ئاشتییە، كەسك خىرو بەرەكەتە، زەر
 تیشكا رۆژییە، ئالایى كوردستانى بلندو جوانە. ئەز دى خوینم،
 دا د پاشەرۆژیدا. بشیم خزمەتا گەلو وەلاتى خو بکەم. هەریی بلندیت
 ئالایى وەلاتى من بژیت كوردستان.

راھینان (۱)

خویندکاری خوشتقی، بەرسقا فان پرسیارین ل خواری بدە.

۱. تۆل کیشە دژی؟

۲. ئالایی کوردستانی چەند رەنگە؟

۳. بۆچی تە دقیت بخوینی؟

راھینان (۲)

قوتایی خوشتقی، فان قالاھیین ل خواری ب پەیقین گونجای پر بکە:

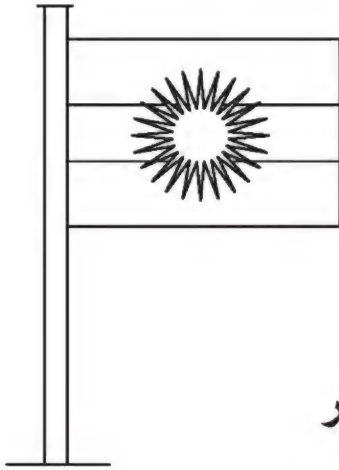
۱. ئەز زارۆکە کێ کوردم ل دژیم.

۲. ئالایی من ژچوار رەنگان پیکهاتیە.

سوور، کەسک،

بلندییت، بژی

۳. ئالایی کوردستانی جوانە.

چالاکى (۱)

قوتاييى خوشتقى ،

ئەقە ئالايى كوردستانىيە .

ئەف ئالايە چوار رەنگە .

۱. سوور ۲. سپى ۳. كەسك ۴. زەر

نۆكە تۆ ئالايى كوردستانى رەنگ بکە .

چالاکى (۲)

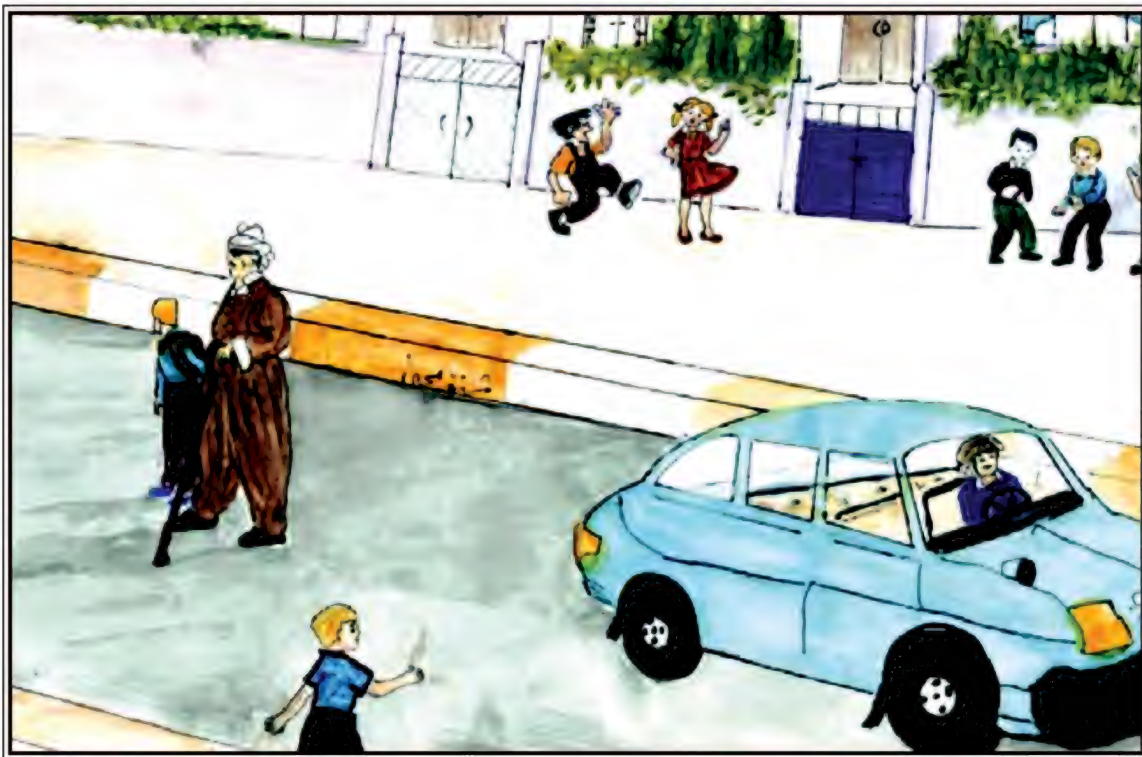
ئەز دى خوينم تاكو دپاشەرۆژیدا بشيم خزمەتا گەلو وەلاتى خو

بکەم .

ئەقى ریزا لسەرى سى جارەن ددەفتەرا خودا بنقىسە .

پەيىف	واتا
کور یان کچ	رۆلە
جوانە ، سپەهەى یە	قەشەنگ
کەسك	سەوز
پاشە رۆژ	دوا رۆژ
بشيم	بتوانم
وەلات	نيشتمان

زه لّامه كې كوره

سپیده بوو، شیرکو بو قوتابخانی دچوو، زه لّامه كې كوره دیت، كهس نه بوو دهستی وی بگریت و ل جادی دهرباز بکهت، شیرکوئی دلوفان دهستی وی گرت و ژ جادی دهرباز کر. زه لّامی كوره ژی سوپاسییا وی کر چونکی هاریکاریا وی کر.

راهیتان

خویندکارین خوشتقی قان قالا هیین ل خواری ب په یقه کا گونجای پر بکه:

۱. شیرکوی بو دچوو.

۲. شیرکوی زه لّامه کی دیت.

۳. شیرکوی زه لّامی کوره ل دهرباز کر.

۴. زه لّامی کوره ژي شیرکوی کر.

چالاکي (۱)

- ئهري زه لّامی کوره دکاريت بخوينيت؟ قوتاييی خوشتقی، قی
پرسیاری ژ ماموستایي خو بکه.

- هه ر قوتاييیه کی هاریکاریا کهسه کی کیم ئه ندام کریت بومه
فه گیریت.

چالاکي (۲)

هاریکاری شه نگهستی سهرکه فتنيیه.

قوتاييی خوشتقی سی جارن د دهفته را خودا بنقيسه.

چالاکى (۳)

کۆرە ← نە کۆرە

قوتايىيى خوشتقى، قان پەيقىن ل خوارى وه کى نموونا لسەرى لىبکە:

رەوا ←

ديار ←

ريک ←

پەسند ←

خوش ←

واتا

پەيف

سپىدە : بەيانى

کۆرە : نايىنا

ھاريکر : يارمەتيدا

دشپن : دەتوانن ، دکارن

شەنگەستە : بناغە ، بنچينە

قەگىرە : بىژە

قالاھى : بۆشايى

دروشمی مه

زانست بو مه مفایه

هه ر ب قه درو بهایه

روناهییا ریځکایه

ئاینده یا گه لایه

زانست دروشمی مه یه

بنیات و شه ننگسته یه

خه تیره ل شه قا تاری

رووند که ت هه می واری

ب زانین و زانستی

دی رامالین سستی

ب شیوه یه کی ژیهاتی

دی ئاڤا که ین وه لاتی

(هه ژمهت عبدالحالق)

راھینان

شان قالاھییّن ل خواری پر بکھ:

۱. رووناھییہ و تارییہ.

۲. دروشمی مہیہ.

چالاکى (۱)

کاره کیّ باشه ئە گەر مامۆستا بەحسّی ھندەك زانایین جیھانی وەکی
(ئەدیسونی، کو کارەب چیکرییە) وھۆستایین کورد وەکی (وەستا رەجەب
کو توپ چیکرییە) بۆ ریشەبەر و مامۆستایین قوتابخانا خوژی و بۆ
قوتابییان بکەت.

چالاکى (۲)

زانست بۆمە مفايە، ھەر ب قەدر و بەھایە.

قێ رێزا ل سەری دوو جاران د دەفتەرا خۆدا بنقیسە .

<u>په یف</u>	<u>واتا</u>
مه	: ئیمه
مفا	: قازانج، سوود
ب	: به
بها	: نرخ
رووناھی	: رووناکی
ریک	: ریگا
بنیات	: بناغه
شه نگسته	: بنچینه
خه تیره	: مه شخه ل
ل	: له
شه ف	: شه و
تاری	: تاریک
هه می	: هه موو
وار	: وه لات، نیشتمان، شوین
رامالین	: رامالین، لابرډن
ژیهاټ	: لیهاټوو
ئاڅا کرن	: ئاوه دان کرن.

ره‌فتارین سهره‌دانی

سهره‌دان ره‌وشته‌کی جوانه ، مروف پی خوشتقی دبیت.

ماموستای ژ قوتاییان پرسى: شیوازیڼ سهره‌دانی چنه؟

قوتاییه‌ک: ئاگه‌داریا وان که‌سان بکه‌ین کو ئه‌م سهره‌دانا وان دکه‌ین.

قوتاییه‌کی دی: ده‌می سهره‌دانی دیار بکه‌ین.

قوتاییه‌کی دی: خو ری‌کوپیک بکه‌ین.

قوتاییه‌کی دی: ل ده‌رگه‌هی مالا وان بده‌ین و سلاقی ل وان بکه‌ین و

داخوازا ساخله‌می بو وان بخوازیڼ.

قوتاییه‌کی دی: دقیت گه‌له‌ک نه ئاخقین و ده‌می سهره‌دانی دریژ نه که‌ین، دا

ژمه دل‌گران نه‌بن.

راهینان

خویندکاری خوشتی، قان قلاهیین ل خواری ب په یقه کا گونجای پر بکه:

۱. سهره دان رهوشته کی
۲. شیوازین سهره دانی چنه؟
۳. بهری بچینه ژوورقه پیډقییه ل دهرگه هی بدهین.
۴. پیډقییه گه له ك ئاخقین.
۵. پیډقییه ده می سهره دانی

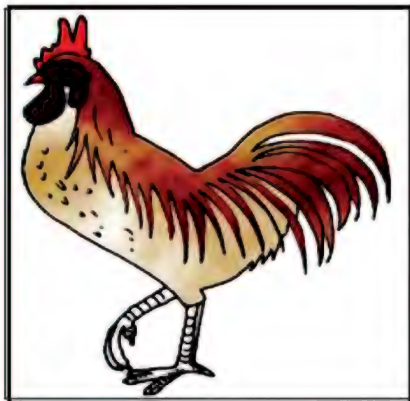
چالاکی (۱)

ماموستایی بهریز:

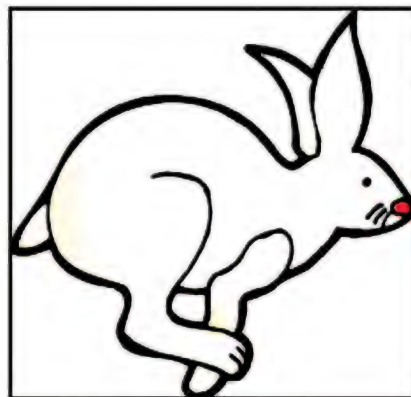
دناق پولیدا چیرۆکه کی ب قوتابییان چیکه، نیشاوان بده کا دی چهوان
چینه سهره دانا مالا هه قسویی خو، چهوا دی سلاقی ل وان کهین و پرسیارا
ساخله مییا وان کهین.

چالاکی (۲)

قوتاییی خوشتقی، بهری خو بدہ قان ویئہ یین ل خواری و ناقي وان لبن
ویئہ یاندا بنقیسه:

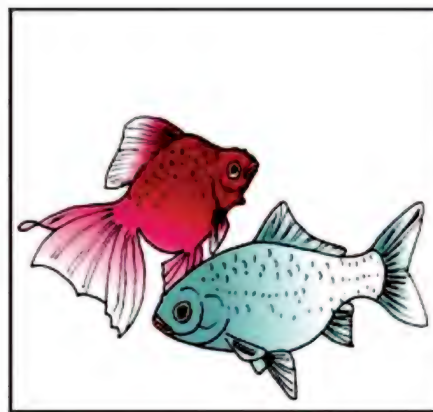
.....

.....

.....

.....

<u>په یف</u>	<u>واتا</u>
خوشتقی	: خوشه ویست
ژ	: له
چنه؟	: چین؟
وان	: ئه وان
دهرگه هـ	: دهرگا
مالاوان	: ماله که یان
سلاڅ کرن	: سلاو کردن
ساخله میی	: ته ندروستی
نه ئاخقین	: قسه نه که یین
دا	: تاکو
ژمه	: له ئیمه
پیدقییه	: پیویسته
هه قسوی	: دراوسی
رهفتار	: رهوشت

نیژیکی مینا نه به، دهستکاری نه که
چ تشتا تیوهر نه که، چنکو کوژه که

تهقه مهنی مهترسیدارن
 نیژیکی وان نه به
 بزاڤا دهستکار بکرنا وان نه که

ئەف ھېمايىن سەرى نىشانىن ھەبوونا مین و
تەقەمەنیا، نىزىكى وان بکە

چ جارا نیژیکی فان دهفه ریڼ مه ترسیدار نه به

وهرزی دوی

فهرادی نه گوهدار

فهراد خه لکي گونده کي نيژيک باژيري زاخوبوو، وهرزي بهاري بوو،
گه لهک هز دکر ل دهشت و دهران بگهريت، لي چهند جاران دايکاوي
ئاگه هدار کربوو، کو ئهف دهوروبه ره پرڼ ژمينين سهرده مي رژيمي.
فهرادي نه گوهدار بوو. ب ئاخفتنا دايکا خو نه دکر. روژه کي چوو وان
دهشت و چولان، بي ترس بوخو دگه رپيا. ژنشکه کيڅه مينهک ل نيژيکي
وي په قی و پييه کي وي ژيڅه کر ژوي روژي وهره که ريڼ فهرادي ژمين و
تهقه مينيان قه دبن، زاني کو ههر که سي ب ئاخفتنا دايک و بابو
ماموستايي خو نه که ت دي تووشي دهرده سه ريي و مالویرانيي بيت.

راهیانان

- خویندکاری خوشتقی، ٲان ٲالاھیئن ل خواری ب په یٲه کا گونجای پر بکه.
۱. ٲهرهاد خه لکی گونده کی نیژیکی باژیړی بوو.
۲. ٲهرهادی گه لهك هه ز دکر ل بگهریت.
۳. ٲهرهادی ب ئاخافتنا نه دکر.
۴. ژنشکه کیٲه نیژیکی وی په قی.

چالاکۍ (۱)

قوتایی خوشتقی:

دهٲهرین مین لی ههین ب ٲان نیشانان دهیینه نیاسین:

که له کا بهران

سیگوشه یا سوور

چوارگوشه یا سوور

تیلین ب ستری

پرسیار

۱. ئه گهر ته مينهك ديت دى چ كهى؟
۲. دى ياريان ب مين و ته قه مهنيا كهى؟
۳. نيشانين جهى مين لى ههين چنه؟
۴. بوچى گه لهك ده قهرين وه لاتى مه پرن ژ مينان؟

<u>په يښ</u>	<u>واتا</u>
نه گوهدار	: لاسار
ژنشكه كيښه	: له ناكاو
په قى	: ته قيه وه
دهرده سهرى	: نه هامه تى
تيلين ب سترى	: ته لى دركاوى

گوند

گوند وهکی باژپرو باژیرکان نینه. خانی و ئاکنجیین وی دکیمن.
جادهو گهرماقو نه خوشخانین مهزن لی نین.
خه لک پهزی و تهرشی و بالندان خودان دکهن، رهزو باغین فیقی هه نه.
گه نمی و جههی و نیسک و نوکان دچینن. ژيانا گوندی گه لهک ساناھی و
خوشه. خه لکی گوندان، کاروبارین خو ب زبارهو هاریکاری
ئه نجامددهن. پیدقییه بزاقی بکهین گوندین کوردستانی ئاقه دانتر و
خوشر لی بکهین.

راهیان

قوتایی خوشتی، قان په یشان بخوینه، پاشی دناډ دهفته را خوډا
بنقیسه.

(باژیرک، نيسک، ساناھی، ئاڤه دان، هاریکاری، په زو ته رشی)

چالاکي (۱)

۱. گوندو باژیر ب چ ژیک جودا دکهی ؟
۲. ئه قین ل خواری دکیزکاندا هه یه و دکیزکانداینه ؟
(جادی ن مه زن، نه خوشخانین مه زن، گهرماڤ، په زو ته رش، ره زو باغ،
چاندنا گه نمی و جه هی).

چالاکي (۲)

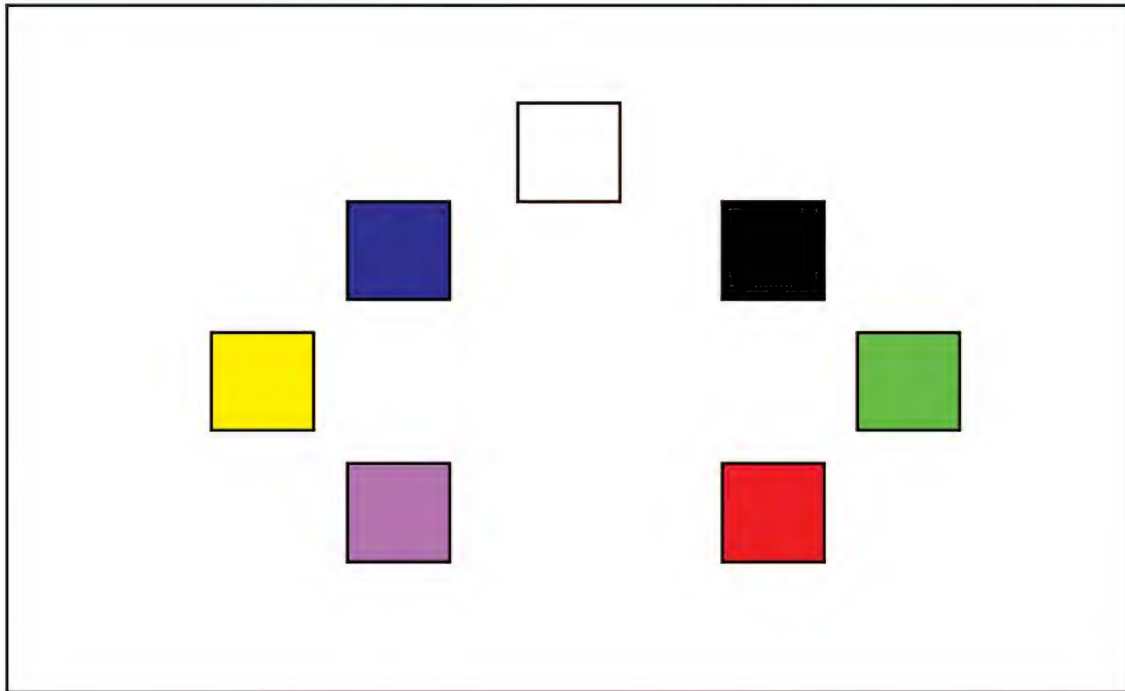
- قوتایی خوشتی، قان قالا هیین ل خواری ب په یقه کا گونجای پر بکه :
۱. خه لکی گوندی دچینن.
 ۲. گوند خانی و ئاکنجیین وی
 ۳. خه لکی گوندان کاروبارین خو ب ئه نجام ددهن.
 ۴. خه لکی گوندان په زی و ته رشی و بالندان دکهن.

<u>په یف</u>	<u>واتا</u>
بازیرک	: شاروچکه
ټاکنجی	: دانیشتوان
جاده	: شه قام
گهرماښ	: گهرماو
هاریکاری	: هاوکاری ، یارمه تیدان
فیقې	: میوه
بالنده	: په لاهوهر
په زوټه رش	: مهر و مالات
ټاڅه دانکرن	: ټاوه دانکرن
زیاره	: هه روهز

رەنگ

خويند كارى خوشتقى ، ئەقېن ل خوارى رەنگن ، رەنگېن جوانن :

سپى ، رەش ، شىن ، كەسك ، زەر ، سوور ، موور

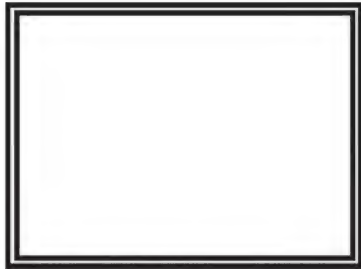
ئەگەر ھەر ئىك زىان رەنگان تىكەلى رەنگە كى دى بىكەين .

رەنگە كى نوى ددەت . بۆرەنگ كرنا دىمەن و نىگاران چ دەمان مەحتل

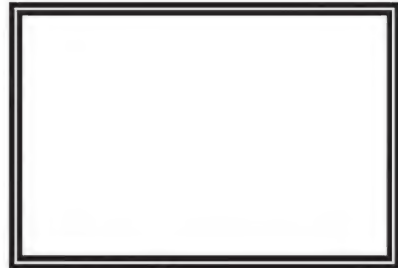
نايىن .

چالاکی (۱)

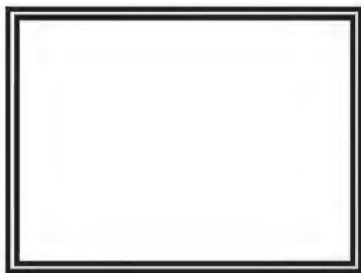
قان لاکیشان ب وان رهنگین لبندا هاتییه نقیسین رهنگ بکه :

کهسک

زهر

شین

سوور

چالاکی (۲)

ئهقین ل خواری ژ چ رهنگان پیکهاتینه ؟

د دهفته را خودا بنقیسه :

۲. نیشانی هاتزو چوونی

۱. ئالایی کوردستانی

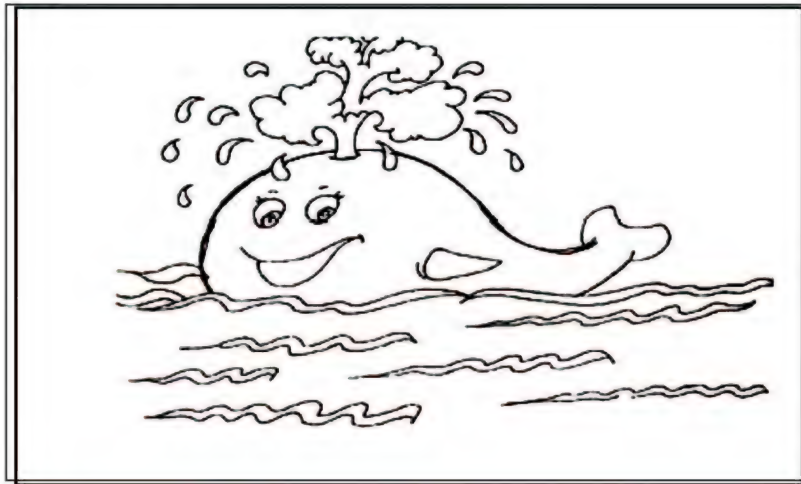
چالاكى (۳)

رەنگىن قان ناغان ديار بكة ؟

پرتەقال، خیار، شوتى، گوندۆر، ماست، باجان، كەرەفس،
ئاسمان.

چالاكى (۴)

قان وىنەيىن ل خوارى رەنگ بكة :

<u>په یف</u>	<u>واتا</u>
که سک	: سهوز
موور	: بڼه فشی
خیار	: ئاروو
باجان رهش	: باينجان
گوندور	: کالهک
شوتی	: شقتی ، زه بهش

كەسكو سۆر

رۆژە کا هەتاڤە
ئەوری کر بزاقە
هات هنداقی واری
خوناقەك ژێ باری
هەتاڤی لی دابوو
كشانەك پەیدا بوو
كشان كەسكو سۆرە
دیار بوو ژ دوورە
جوانە حەفت رەنگە
كەڤالی قەشەنگە

(محەمەد ئەمین دۆسکی)

راہینان

۱. روژہ کا چہ وایہ؟

۲. کی کر بزاۓ؟

۳. چ ژ ئہ وری باری؟

۴. قان قالاهییان پر بکہ:

۱- کثان و سورہ.

۲- جوانہ رہنگہ.

۳- کہ قالی

۵. قان پە یقان بنقیسہ:

جوان، خوناۓ، ہنداۓ، قہ شہنگ

<u>پہ یف</u>	<u>واتا</u>
قہ شہنگ	: جوان
وار	: وہ لات

هه می کار دکهن

مه مۆی جووته کی گاو چیل و وهردهک و مریشک و دیکلان هه بوو.

دیکل سپیدی زوو دچوو سهربانی، ب دهنگه کی بلند بانگ

ددا: قیق ققی قی.

ژخه و رابن زوو ب زوو.

وهرده کی دگوت:

غاک... غاک... غاک... دابچینه ناڤ ئاڤا پاک.

مریشکی دگوت:

کار... کار... کار... هیکا دی کهین وه کی پار

چیچه لوکی دگوت: چیک... چیک... چیک.

گای دگوت: جووت.. جووت.. دابچینه ناڤ زه قی بۆ جووت.

چیلی دگوت: بدۆشه... بدۆشه... بدۆشه، کابانی توژی وهره بدۆشه.

راهینان

قوتابیښن خوشتښی ئه قین ل خوارۍ چ دیښن:

۱. دیکل
۲. وهردهك
۳. مريشك
۴. چيچه لوك
۵. چيل
۶. گا

<u>په يښ</u>	<u>واتا</u>
سپيده	: به يانی
چيل	: مانگا
وهردهك	: مراوی
ديكل	: كه له باب
بلند	: بهرز
ژخه وړابن	: له خه و هه ستن

بۆ كيڤه دچى؟

- ئه گهر نه خوش بووى، دى كيڤه چى؟

+ دى چمه نه خوشخانى.

- دى ژ كيڤه دهرمانان كرى؟

+ ژ دهرمانخانى.

- ئه گهر ته قيا فيرى خواندنى بى، دى كيڤه چى؟

+ دى چمه قوتابخانى.

- تہ گہر تہ قیا کتیبان بکری، دی کیشہ چی ؟

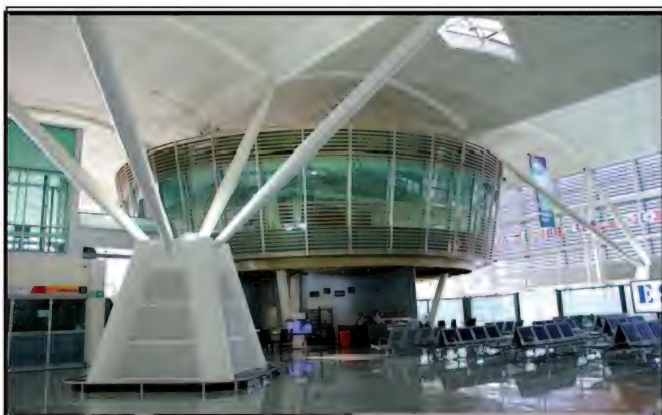
+ دی چمہ کتیبخانی.

- تہ گہر تہ قیا مہ لہ قانیان بکہی، دی کیشہ چی ؟

+ دی چمہ مہ لہ قانگہ ہی.

- تہ گہر تہ قیا ب فروکی وەغہری بکہی، ل کیشہ دی سواری فروکی
بی؟

+ ل فروکہ خانی.

- ئەگەر تەڭشە سەرى خۇ بىرەشە، دى كىشە چى؟

+ دى چىمە سەرتراشخانى.

چالاکى (۱)

چاى + خانە = چاىخانە

پەيمان + گەھ = پەيمانگەھ

خويندكارى خوشتقى، توژى قان پەيقىن ل خوارى تەمام بکە :

مىهقان + خانە =

گرتى + خانە =

سەيران + گەھ =

خوارن + گەھ =

بەنزىن + خانە =

فرۆكە + خانە =

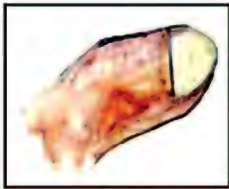
چالاکی (۲)

ماموستایى بهرېز:

بابه تی خو ب شیوی زارقه کرنی دناځ پولیدا ژلایى چهند
قوتاییه کانه نه نجام بده.

چالاکی (۳)

قوتاییی خوشتقی، بنیره ځان وینه یان و ناځین وان ل خواری بنقیسه،
پاشی ب پیتین ناځین وان لاکیشین خواری پر بکه:

۳

۲

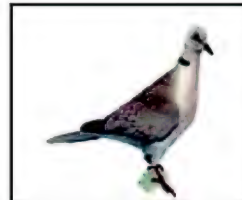
۱

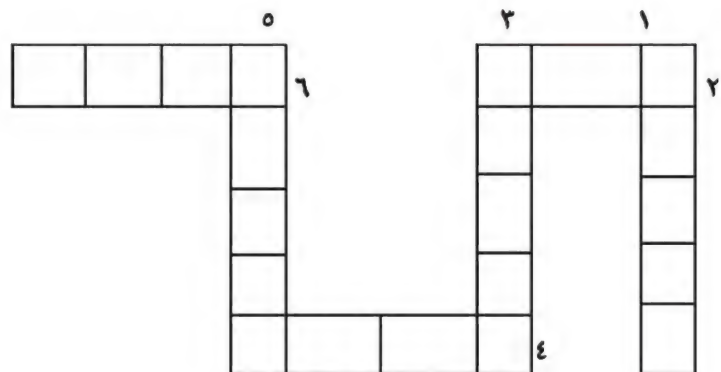
۶

۵

۴

<u>په یڅ</u>	<u>واتا</u>
نه ساخ	: نه خوښ
ته څیا	: ویستت
هیښوون	: فیږبوون
دی کښه چی؟	: روو له کوی ده که یت؟
بو کښه؟	: بو کوی؟
مه له قانی	: مه له وانی
بنقیسه	: بنووسه

دۆستى ياسايى مە

پاکژم وەك گولا گەش
زارۆكەكى ھشیارم
هەست و ھزرو رووناکم
کوردم کورپی کوردانم

ب جل و بەرگ و ب لەش
بۆ مامۆستای گوھدارم
ئەز دل و دەروون پاکم
دۆستى یاساو ھۆزانم

راھینان

قان قالاهییا پر بکە:

ب جل و بەرگ و

پاکژم وەك گولا

بو مامۆستای

زارۆکەکی

ئەز دل و دەروون

هەست و هزر

دۆستی یاساو

کوردم کورپی

واتا

پەیف

خاوین، بژوین

:

پاکژ

هەقال - هاوری

:

دۆست

لهش ساخی

ماموستا ژ خویندکاران پرسی :

ټه وین هاریکاریا لهش ساخیامه دکهن چنه؟

- ئیکی ژ قوتابییان گوت:

* هه تاف.

- ئیکی دی گوت:

* هه وایی پاقثرو بژوین.

- قوتابییه کی دی گوت:

* ئاف

ماموستای گوت:

- ئەقە ھەمى دراستن، بەلى گەلەك تىشتىن دى ژى ھەنە ۋەكى :
- ددان شووشتن و پاقتى و بژوئىنى... زوو نقتىن... و زوو ژ خەو رابوون و، خو پاراستن ژ نەساخىيان، ئەقە ژى گەلەك پىدقېنە.

پرسىار

۱. مامۇستاي چ پرسىار ژ قوتايىيان كر؟
۲. ھەر ئىك ژ قوتايىيان چ بەرسف دا؟
۳. مامۇستاي چ تىشتىن دى بۆلەش ساخىي ب باش زانى ؟

راهینان

۱. وانا خو بھووری بخوونہ ، قالا ہیئن ل خواری ب پھ یقین گونجای پر بکہ :
- ئه وین هاریکاریا لهش ساخیا مه دکن ددان
.....، نقشتن، زوو ژ.....، خو پاراستن
ژ.....

۲. ژ قی وانا مه خواندی چ فیرووی؟

چالاکی

((خو پاراستن باشتره ژ چاره سه رکرنی))
قوتایییی خوشتقی: ئه ف رستا لسه ری
چوار جاران دناق دهفته را خودا بنقیسه.

دابەشکرنا دەمی

نارین و سەفین دوو خویندکارین زیرەکن. دەمی خو دابەشکرینە.
سپیدەیان دچنە خواندنگەهی. نیقرویان پشتی فراقینی دڤون، هاری
دایک و بابین خو دکارو بارین مالیدا دکەن. ئیقاران وانەیین خویین روژا
پاشتر بەرهههف دکەن، ب شەقی ژێ ئەرکیڤن خو بەرهههف دکەن و خوینن
زوو دنقن و زوو رادبن. نارین و سەفین خوشتقینە لڤک دایک و بابین خو،
لەوا بیدلیا وان ناکەن.

راهیان

خویندکاری خوشتقی، قان قالا هیان پرېکه:

۱. نارین و سه فینی دابه شکرینه.

۲. سپیده یان دچنه

۳. ئه رکین خو دخوینن.

۴. دنقن و رادبن.

چالاکي (۱)

قوتایی خوشتقی، قی د دفته را خودا بنقیسه:

- دهم وه کی زیریه نابیت ژ دهست بدهی.

ئەز حەز دکەم هەر قوتاییه ک ژهه وه پشته ژ قوتابخانی دچیته مال،
لسهر دهمی خو باخقیت.

چالاکي (۲)

شهو : شهف

قوتایی خوشتقی، توژی قان په یقین ل خواری وه کی په یقا سه ری بنقیسه.

چاو:

لیو:

سیو:

ناو:

میوان:

<u>په یف</u>	<u>واتا</u>
دهمی خو	: کاتی خوت.
دابه شکرینه	: دابه شیان کردووه
سپیده یا	: به یانیان
نیقرویان	: نیوه رویمان
فراقینی	: نانی نیقرو نانی نیوه رو
ئیقاران	: ئیواران
به رهه ف دکن	: ئاماده دکن
خوشتقییه	: خوشه ویسته

بووکا من

راست و چپه پ ژيرو ژور
بووکا منا کهزی شوور
دی که زییت وی قههینم
وه کی بووکا خهملینم
کراسه کی کهمه بهر
کراسه کی سوور و زهر
ب روژی بهمه یاریکا
دگهل مهزنو بچووکا

موئیهده تهیب

ل سالا ۱۹۵۷ ی ل دهوکی بوویه

راهینان

ڦان ڦالاهييان پڙبڪه:

۱. بووڪا منا كهزي

۲. ديٰ كهزييت ويّ

۳. كراسه كي كهمه

۴. ب روڙي ديٰ بهمه

۵. دگهل مهزنو

خیزانه کا به خته وەر

شیرین و فەرهاد ژن و میړبوون، ئیکو دوو خوښ دځیان، رهفتارا
وان دگهل ئیک و دگهل زاروکیڼ خوډا دیموکراسی بوو، کهسی
خورتی و زۆرداری له کهسی نه دکر، ههمی دهما دپیڅ خوښبوون. هیچ
نه خوښی و دووبه‌ره‌کی دناقبه‌را واندانه‌بوو، ههر کاره‌کی ځایا بکه‌ن
بیروبو‌چوونین ئیکودوو ئازادانه وهر دگرت. له‌وا خه‌لکی ههمیان
دگوت: خوزیکین وان.

راهینان^۷

قوتاییی خوشتقی، قان قالا هیین ل خواری ب په یقه کا گونجای پر بکه:

۱. شیرین و ژنو بوون.

۲. رهفتارا وان دگهل زاروکیڼ واندا بوون.

۳. خه لکی همییان دگوت وان.

چالاکي (۱)

ماموستا به حسې خیزانا به خته وهر و خیزانا شه پرانی بکه ت و نه نجامی
رهفتارا هه ر ئیک ژوان بو قوتایییان روون بکه ت.

چالاکي (۲)

قوتاییی خوشتقی، نه قال خواری هاتییه نقیسین دوو جاران د دهفته را
خودا بنقیسه:

(ریزگرتن ل مه زنان و خوشتقییا دناقبه را نه ندامین خیزانییدا بنیاتی
به خته وهرییا خیزانییه)

چالاکی (۳)

هەر ئێکى ژ ٢٠٠٠ پەيشان بگه‌هینه وان پەيشین کو دگه‌لدا ریک دکه‌فن.

باپير	برایى دایکىیه
مه‌ت	کچا مامىیه
خاله‌ت	بابى (بابى یان دایکى)یه
مام	برایى باپىیه
خال	کورى یان کچا برایه
پسمام	خوشکا باپىیه
دوتمام	خوشکا دایکىیه
برازا	کورى مامىیه

چالاکی (۴)

قوتاییى خوشتقى، بازنه‌کى لدۆر وى پەيشى بکیشه‌ کو دگه‌ل پەيشین
دى ریک ناکه‌ڤیت:

۱. باب - بالیفک - برا - باپير
۲. ژن - میر - ئاگر - خوشک
۳. ماست - ئاسن - شیر - پەنیر
۴. که‌و - شه‌ف - روژ - نیقرو
۵. پاقر - پەنجەر - پیس - ریکو پیک

کيٿريشڪه ڪا هشيوار

جاره ڪي روڻيه ڪي ڦيا کيٿريشڪه ڪي بجوت، ٻو ڦي چهندي ڙي خو
نيزيڪي کونجا کيٿريشڪي ڪر، خول ٿهردى دريڙ ڪرو ههردو چاڦين خو
نقاندن، دهڻي خو گرت، دهست و پيت خو راڪيشان و خو مراند. دهمي
کيٿريشڪ هاتييه ڦه وروڻي ب ڦي رهندي ديتي، دلي وي خوش بو، لي
نهوڙا نيزيڪ بيت چونڪي دترسييا ٿهڦه فيلهڪ بيت بوخوارناوي بهر
ههڻ ڪر بيت. ڙ بهر هندي ب دهنگه ڪي بلند گوت:

(رووځي هه څارو بي ګونهه مرييه، لي وه ګي من بهيستي رووځي
 ده مي دمریت، ده ځي وي څه دبيت و پين وي بلند دبن، لي ته ز نازم
 بوچي ته څ رووځييه ده څ ګرتييه و پي لي دريژ بووينه؟).
 ده مي رووځي ته څ ټاخفتنه بهيستي، ده ځي خو څه ګرو پيت خو بلند
 ګرن.

څيځا بوکي څریشکي دياربوو، رووځي زيندييه، بازداو تيړ پي
 ګره ګه ني.

راهینان

۱. بهرسقا فان پرسیاران بده:

- کیفریشکی چ گوت؟
- بوچی رووچی چاقین خو نقاندن؟
- بوچی کیفریشکی ب رووچی کره که نی؟
- رووچی زیندی بوو یان مری بوو؟

۲. قوتایی خوشتی، فان په یقان بخوینه و سی جاران د دهفته را

خودا بنقیسه:

راکیشابوو

چاقین وی دنقاندی بوون

زیندی بوو

رهقی بوو

چالاکي

رینقیس و خوشنقیس:

قی ریژی ب خه ته کی جوان دوو جاران ددهفته را خو دابنقیسه.

رووچی نه گه هشته تری گوت یی ترشه.

<u>په یف</u>	<u>واتا</u>
هشیار	وریا :
پی	قاچ :
قه دکه ت	داده چه قینی :
من بهیست	بیستوومه :
بلند کر	به رز کرد :
ده ف گرتی	ده م گرتوو :
چاف نقاندی	چاو نووقاو :

ئاق ژېدەرى ژيانىيە، ژيان بى ئاق نابىت، مەرۋف و گيانەوەر و
 رووہك بى ئاق ناژين، لەوا پېدقېيە ئاقى ب ھەروە نەدەين و پيس
 نەكەين و مە ئاگەھ ل ئاكا كانى و كاريزاو جوكاو رووباران بىت.
 كوردستانا مە وەلاتەكى ب ئاقە، ژ بەفرو بارانين زقستانى و بهارى
 زۆر دىيت. سەروكانى دزىن. ئاق بو ھەمى كارو بارين روژانە ب
 كاردەيت، لەوا پېدقېيە ئەم ھەمى ريزى ل ئاقى بگرين و لنك مەيا
 پېرۆزيت، چونكى بەردەوامىي ب ژيانا مە ددەت.

راھینان (۱)

قان پەشقان ل دەفتەرا خو بنقیسە:

کانی، کاریز، جۆك، رووبار، دەریا

راھینان (۲)

پرسیار:

۱. کیژوەلات ب ئاقە؟

۲. ژیدەرین ئاف پی زور دبن چنە؟

۳. دقیت ئەم ریژی ل چ بگرین و لدەف مەیا پیروزییت؟

چالاکى (۱)

- مامۆستا، چەوا باران دباریت بو قوتابیان روون بکە؟

- مامۆستا، ژ قوتابیان بپرسە چ جورى ئاقى قەخوین؟

چالاکی (۲)

خویندکاری زیرهك بهرسقا گونجای هه لبریره:

۱. ئاڤا..... ناڤه خوین.

(پیس، پاقر، شیلی)

۲. بی ئاڤ ناژیت.

(بهه، ئاسن، رووهك)

۳. هاتنا به فرو بارانان کانییان.....

(زۆر دكهت، هشهك دكهت، كیم دكهت)

۴. ئاڤ ب ههروه دان كاره كی.....

(باشه، خراپه، ریکوپیكه)

چالاکی (۳)

ناڤ ← ناڤدار

برین ← بریندار

قوتایی خوشتقی، قان پە یقین ل خواری وه کی یین سەری لیبکه:

← خیزان

← میهقان

← ناز

← دل

← گوھ

واتا

پە یق

سەروکانی : سەرحاوه - ژیدەر

لهوا : بوّیه

دقیّت : دەبیّت

ددهت : دبه خشیت

گیانهوهر : گیانله بهر

مه ، ئەم : ئیمه

راستیڤی

راستیڤی رهوخته کی پیروژه، کاری مروقی ریزدارو باشه. مروقی پی
سهره رازو خوشتقی دبیت، خه لک باوهری پی دئینین و، کورد دبیتن:
راستی ریکا خودییه.

دقیّت ئەم هه رده م راستیی بیژین و چ جار ان دره وان نه کهین، دا دایک و
باب و خوشک و براو ماموستاو هه قالین مه باوهری ب مه هه بیت و
هاریکاریا مه بکهن.

راهینان

قوتاییی خوشتی، قان قالا هیین ل خواری ب په یقین گونجای پر بکه:

۱. راستبیژی پیروزه.
۲. کاری مروقی و
۳. مروق پی و خوشتی دیت.
۴. چ جاران نه کین؟
۵. پیدقییه ئەم خو ژ دوور بیخین.

چالاکى (۱)

ماموستا به حسی چاکیین راستی گوتنی و زیانی درو کرنی بوقوتاییان بکەت.

چالاکى (۲)

راسته یان خەلەتە؟

خەلەت	راست

۱. باب و باپیرین مه راستبیژی کربوو دروشمی خو.
۲. راستبیژی رهوشته کی کریتە.
۳. پیدقییه مروق دئاخفتن و کارین خودا راست بیت.
۴. دره و کرن مروقی سەرفەراز دکەت.
۵. قوتاییی راستبیژ خوشتییه.

چالاکى (۳)

قوتابیئی خوشتقی، قان په یقان بخوینه و رسته یین دروست ژئی چیبکه:

۱. راستبیزی، پیروزه، رهوشته کئی

۲. قوتابی، ئاخفتن و کارین، راستین، پیدقییه، وی

۳. سهره رازو خوشتقی، پی، مروف، دبیت

۴. ریکا، خودییه، راستی

<u>په یف</u>	<u>واتا</u>
راستبیزی	: راستگویي
سهره فه رازی	: سهر بلندی
خوشتقی	: خوشه ویست
دقیّت	: پیویسته
دره و	: درو
هاریکاری	: یارمه تی، هاوکاری
ئه م	: ئیمه

بەلاتىنك

بەلاتىنكا رەنگىنىم
كەسك و سۆرۈ رەنگىنىم
پەرىن مەن رەنگ و رەنگە
بھارا مەن پەر شەنگە

دفرم ناڧ باغستانا
ناڧ بىھنا گولستانا
ناڧى مەن چەند شرىنە
دلى مەن پەر ئەقىنە

ئەز ھەقالا گولامە
ئەز نەخشىنا دلامە
ئەزم كچا بھارى
ل نىسان و ئادارى

ھەقالا كچو كورا
گەل ھەقالو ھوگرا
ئەز نازك و نازدارم
سقىم بى ئازارم

(سەبرى بۆتانى)

<u>په يښ</u>		<u>واتا</u>
به لاتنيك	:	په پووله
په رين من	:	بالين من، باله كام
بيهن	:	بون
ته فين	:	خوشه ويستی، ته وين
سقم	:	سووكم

هه‌قپه‌یقینا گه‌نمی و برنجی

گه‌نم: ئەز گه‌نم، باشت‌ترین به‌ره‌می جیهانی مه، خوارنا سه‌ره‌کییا
ماقوول و هه‌ژارانم.

برنج: ئەز برنج، خوارنه‌کا گه‌له‌ک ب تامم، هه‌ژارو ده‌وله‌مه‌ند هه‌ز
دکه‌ن من بخۆن.

گه‌نم: ژبلی نانی، گه‌له‌ک خوارنا دی ژمن دروست دییت، وه‌کی
ساقاری و دانقوتی و دانه‌پێرک و کوتلکان.

برنج: ئەز ژی، برنج و کوتلک و په‌لاڤ ژمن دروست دبن.

گه نەم: مەن گەلەك پێدقی ب ئاقى نینه ، ب ئاقا بارانى تیر دیم و مەزن
دیم.

برنج: مەن گەلەك پێدقی ب ئاقى هەیه ، لەوال دەقەرین ئاق لى هەى
شین دیم.

گه نەم: ئەز چەند جوۆرم ل کوردستانى ل وەرزی پاییزی دەیمە چاندن.
برنج: ئەز ژى گەلەك جوۆرم دماوى سالة كیدا چەند جارەن دەیمە
چاندن.

راهیان

خویندکاری خوشتقی، فان قالا هییان ب په یقین گونجای پر بکه:

۱. گهنم ل وهرزی دهیته چاندن.
۲. ئارو و ژ بهرهمی گهنینه.
۳. برنج گه لهك پیدقی ب ههیه.
۴. ل ماوی ساله کیدا چهند جاران دهیته چاندن؟
۵. برنج ل دهقرا شیندبیت.

چالاکی (۱)

قوتایی خوشتقی، ئەقا خواری هاتییه نقیسین ددهفته را خودا بنقیسه :

(گهنم خوارنه کا سه رهکییا مروقانه، لهوا پیدقی ریژ لی گرتنییه)

چالاکى (۲)

قوتاييى خوشتقى، قان پەيىن ل خوارى بخوينه، ئەو تىشتى دھيىتە
خوارن ناڧى وى ل خانا بەرامبەر بنقىسە:

(سىڧ، پەنجەرك، گىزەر، ئاگر، ھرمىك، كراس، برنج، ساڧار،
ترى، زەيتوون، ديوار، دەرگەھ، نان، ماسى، پىنقىس، پىڧاز)

دھيىنە خوارن	ناھيىنە خوارن

<u>پەيىڧ</u>	<u>واتا</u>
دانھىرك	گەنمى قوتايى
دانقوت	داندوك
كوتلك	كفتە
پەلاڧ	پلاو - برنجا سىپى ئانكو سادە
پىدڧى	ويست
مەزن دېم	گەورە دېم
دەڧەر	ناوچە

گۆتۈن مەزنان

بابو باپىرىن مە مەرۋىن ژىروخودان سەربۆر بوون ، دىنا دىتیبوون و ،
گەلەك پەندە د ژيانا خۇدا وەرگرتبوون ، ئاخفتىن وان ھەمى ب جەبوون
، پىر واتا بوون ، ھەمى پەندە شىرەت و ئاموژگارى بوون ، ئەقىن
خارى ھەندەك ژ پەندىن وانن .

- ۱ . رىنجبەرى خۇبە ، خوشتقىي خەلكى بە .
- ۲ . ئەگەر گول نەبى ، سترىژى نەبە .
- ۳ . ناننى خۇ بخۇب ئاقى ، مەنەتا خەلكى بەھاقى .
- ۴ . ھەتا نىقا دەستى رەش نەبىت ، تامادەقى خوش نابىت .
- ۵ . راستى دناڧ ئاگرىدا ناسوژىت .

راهینان (۱)

خویندکاریین خوشتقی، قان گوتین ل خواری ته مام بکه:

۱. رینجبه ری خوشتقی.....

۲. نه گهر نه بی، نه به.

۳. نانی بخوب منه تا بهاقی.

۴. هه تا نیقا رهش نه بیت، تاما خوش

نایت.

راهینان (۲)

قوتابیین خوشتقی، هه ر ئیک هه وه ل مال پینج گوتین مه زان ژ

دهیابیین خو بپرسیت ودقان قالا هیاندا بنقیسیت:

۱.

۲.

۳.

۴.

۵.

راهینان (۳)

قوتاییی خوشتقی، قان په یقان پینج جاران ددهفته را خوډا بنقیسه.

﴿رینجهر، ستری، گول، شیرت، ژیر﴾

<u>په یف</u>	<u>واتا</u>
ژیر	: ئاقل، هوشمند
ئاخفتن	: ئاخاوتن
ب جهبوون	: به جی بوون
شیرت	: ئاموژگاری
خوشتقی	: خوشه ویست
بهاقی	: فری بده

هېڅيا زاروكان

ئەم زاروکیڻ جوانین، نەقیڻ پاشەرۆژا ژیانین، مەگەلەك حەز ل
خواندنه ، ژیان و پېشكەفتنه، دقیت چاقدیریا مەبکەن، مافین مە
مسوگەر بکەن.

گوھی خو بدەنه مە، گوهداریا هزروبیرین مەبکەن، ئازاد بین د
هاتن وچوونیڊا، ل خواندن و گفتوگوئیڊا.

پیدقییه قوتابخانە و نەخوښخانە مەهەبن، ب زمانی خو باخقین و
بخوینین. نابیت کاری گران ب مەبکەن.

دقیت بی جوداییا ئایین و زمان وەك یەك ل وەلاتی خو بژین.

راھینان

۱. زارۋکان حەز ل چییە ؟

زارۋکان حەز ل، و و

۲. ل خواندنگەھى فيرى چ دین؟ (خواندن و نقيسين)

ل قوتابخانى فيرى و

۳. مفایى نەخوشخانى چییە؟ (چاکدبیت).

ل نەخوشخانى نەساخ قە.

چالاكى (۱)

- بلا مامۆستا بەحسێ (ئەرك و مافان) بۆ قوتايييان بكەت.

- بلا قوتابی بەحسێ پاشەرۆژا خۆ بكەن، حەز دكەن د پاشەرۆژیدا

ببنە چ؟

- بلا قوتابی (ب ھاريكاري مامۆستايي خۆ) بەحسێ ئەركی قوتابخانى و

نەخوشخانى بكەن.

چالاکى (۲)

ژماريں راست يان خەلەت ژ ڤان رستەيں ل خواري دڅستهيدا بنقيسه:

۱. ئەم زارۆك حەز ژ خواندني ناكهين.
۲. پيدقييه زارۆكان قوتابخانه و نه خوشخانه ههبن.
۳. ناييت كاريں گران ب زارۆكان بكهين.
۴. گوهداري يا زارۆكان ناكهين.
۵. پيدقييه ههمي زارۆك ب زمانى خوڤخوينن.
۶. دقيت قوتابي ب ئاخفتنا ماموستاي بكهت.

خەلەت	راست

<u>په يښ</u>	<u>واتا</u>
هيشي	: ئاوات
نه څي	: نه وه
پاشه رڼ	: دوا رڼ
چاډيري	: چاوديري
مسوگه ربكهن	: دابين بكهن
جوډايي	: جياوازي
تايين	: ئوول (دين)
وهك يهك	: يه كساني
خه سته خانه	: نه خوښخانه

جەژنا زارۋكان

ھەر سال ل ئىككى ھەيشا خىزىرانى ، زارۋك ل سەرانسەرى جىھانى
ب ھەلكەفتا جەژنا زارۋكان ئاھەنگان دگىرن. چونكى دقى رۋژىدا
برپار ھاتە دان، مافىن زارۋكان بەيىنە پاراستن و زارۋك ژ برسى و
نەخۋشى و نەخويندەوارى و ۋەستاندى بەيىنە رزگاركرن. ھەمى سالان
دقى ھەلكەفتىدا بابى ئازادى و پەروىنى ديارىن جوان بو وان
دئىنىت، ئەو ژى سۆپاسىيا ۋى دكەن

راھینان

خویندکاری خوشتقی، قان قالاھییڻ ل خواری پر بکه:

۱. ھەمی سالال زارۆك ل سەرانسەری جیھانی

ئاھەنگی دگێرن.

۲. چونکی دقئ روژیدا بریار ھاتە دان زارۆك بەینە

پاراستن.

۳. بریارە، زارۆك ژ برسئ و و و و

وەستیانی رزگار بین.

چالاکی (۱)

قوتایی خوشتقی، بزاقئ بکه ل گەل مامۆستایی خو دەربارەى مافیڻ

زارۆكان بەحس بکهن، ب تایبەتی:

- بۆچی دقئ زارۆكان ماف ھەبن؟ مافیڻ وان چنە؟

- (جەژن)رامانا وی چییە؟(ماف)رامانا وی چییە؟

چالاكى (۲)

ئەف رستەيىن ل خوارى ھاتىنە نقيسین ژمارا وان يا راست يان خەلەت ل
چوار گوشين بەرامبەر بنقيسە :

۱. زارۆكان مافى وان ھەيە ، بخوين.
۲. زارۆك ل ئىكى ھەيىقا خزيرانى شەرى دكەن.
۳. ناييت زارۆكان ژ خوارنى بى بەھرو برسى بكەين.
۴. ھە كە زارۆك نەخۆشبوو ، ماف نینە چارە بكەين.
۵. چىد بيت زارۆكان زەحمەت بدەين.

خەلەت	راست

پەيىف	واتا
ھەمى	: ھەموو
سائەك	: سائىك
زارۆك	: مندا
چونكى	: چونكە
دقى رۆژىدا	: لەم رۆژەدا
ھەلكەفت	: بۆنە

ئالای زانی

برا دڤیت تو بخوینی
دا تو ئازادی بیینی

خاندن بوته رووناكه
ئالای زانی راکه

کوردینی ئه رکی هه مان
توی ده رمانی خر خه مان

ژناقمه هه ره تاریستان
بژیت کوردو کوردستان

مامۆستا (که مال یاسین ریکانی)

۲۰۰۸

راهینان

شان قالاھییان پر بکه:

۱. برا دقیت تو بخوینی.....
۲. دا تو بیینی.
۳. بۆته رووناکه.
۴. کوردینی هه مان.
۵. بژیت کوردو.....

لاپەرە	بابەت	لاپەرە	بابەت
۶۶	دۆستى ياساي مە	۳	پېشەكى
۶۸	لەش ساخى	۵	راھىنان
۷۱	دابەشكرنا دەمى	۱۵	ئەف مروفە كار دكەن
۷۳	بووكا من (ھۆزان)	۱۹	زارۆكى ژىر
۷۶	خىزانەكا بەختەوەر	۲۲	مۇسىقا
۷۹	كىفرىشكەكا ھىشار	۲۵	زانىن (ھۆزانە)
۸۳	ئاف	۲۸	ئالا
۸۷	راستبىژى	۳۱	زەلامەكى كۆرە
۹۰	بەلاتىنك (ھۆزان)	۳۴	درۆشمى مە (ھۆزان)
۹۲	ھەقبەيىنا گەنمى وىرنجى	۳۷	رەفتارىن سەردەدانى
۹۶	گوتنىن مەزنان	۴۷	فەرھادى نەگوھدار
۹۹	ھىقى يا زارۆكان	۵۰	گوند
۱۰۳	چەژنا زارۆكان	۵۳	رەنگ
۱۰۶	ئالاي زانىنى (ھۆزان)	۵۷	كەسكو سۆر (ھۆزان)
۱۰۸	پىرست	۵۹	ھەمى كار دكەن
		۶۱	بۇ كىقە دچى ؟